

Carl Adolf Rasmussen Danmarks første fuglefotograf. Måske?

(1888 - 1963)

Forfatter, amatørornitolog, naturfotograf og lærer i Faaborg. Født 20. august 1888 i Ønslev på Falster. Rejste senere til København, hvor han døde 16. oktober 1963. Udgav en af de første danske fotobøger, "De sorte Tejsters Øer" (1932, Henrik Koppels Forlag), og flere andre udgivelser om dansk fugleliv. Som amatørornitolog var han aktiv i Dansk Ornitologisk Forening.

På en bogauktion i DOF-Nordjylland købte jeg ovennævnte bog. Og selv om den kun beskriver fuglelivet på Nordre Rønner, en lille øgruppe nord for Læsø, er den relevant at genlæse efter en tur på Hirsholmen. Naturen på øerne nord for Hirsholm, Græsholm og Tyvholm, er næsten en tro kopi af de biotoper, der findes på Nordre Rønner. Øgruppen består af 7-8 mindre holme: Langholm, Spirholm, Storestensholm, Lillestensholm, Burfelt og Klatterne. Fyret, som ikke. På Spirholm står det 18 meter høje Nordre Rønner Fyr. Fyret blev opført i 1880 og er bygget af granit fra et udgravningsanlæg på øen Hirsholm, samme granitkilde som senere blev brugt til at opføre Hirsholm Fyr. I dag har øen ingen fastboende indbyggere, men da fyret og den tilhørende fyrmesterbolig blev opført, husede øen tre familier, hvis børn blev undervist af en udstationeret lærer. Øen bød også på nok plads til et par køer, så familierne var selvforsynende med mejeriprodukter. Fyret blev automatiseret i 1963 og derefter forlod de sidste fastboere øen.

En julidag i 1928 satte C.A. Rasmussen sit fotoskul op på Spirholm få meter fra en rugende tejst. Med sig bragte han et stativ, et Ica "Künstler" spejlreflekskamera med en Zeis's Tessar 1:4,5 210 mm.



Ica "Künstler" spejlreflekskamera.

Noget mere uhandigt end det moderne digitale TDL kamera

I bogen skriver han: *"Ved en Rede, som vi fandt på Spirholmen næppe 200 Meter fra Husene, besluttede jeg at forsøge Fotograferingen af de gamle fugle. Noget Fotograferehus havde jeg ved den lejlighed ikke, men man klarer sig altid i en snæver Vending. Jeg kom i Tanke om et lille Skur, som vist egentlig var beregnet som Hundehus, og som måtte kunne bruges. Den forrige Fyrmester havde savet en gammel, temmelig stor*

Baad midt over. Den ene Halvdel var borte, men den anden var altså ved Hjælp af nogle Bræddestumper forvandlet til et Hundehus-eller måske Sovested for et par Kalve eller Får; men Huset blev aldrig brugt, saa det maatte jeg gerne laane., sagde Fyrmesteren, som endvidere sammen med sin lille Søn, var så venlig at være mig behjælpelig, da jeg skulle have "Huset" flyttet.

Baaden var af solidt tømmer og meget tung; men da vi var tre Mand om at slæbe, var den jo snart stillet på Plads to Meter fra Stenen, hvorunder Tejsten boede. Bare de sorte Fugle ikke vilde fatte mistro til det gamle Skibsskrog, som de fik en Dagstid til at vænne sig til. Det lignede jo nu, da alt, hvad der hed Farve, var skallet af, temmelig nøje de store Stene, som der var så mange af; men naturligvis-det var jo en Sten, der ikke havde været der før..... Og han fortsætter- "Der var næppe forløbet fem Minutter, ja, Fyrmesteren og Poul, hans lille Søn, der havde fulgt mig og faaet mig installeret – hvilket vil sige, at de havde dynget en bunke Tang op foran Hullet, ad hvilket jeg var krøbet ind og delvis skjult min Papskærm med nogle oprykkede Planter – var vist næppe naaet ind i Huset, da jeg hørte en Snurren i Luften – og der sad fuglen på sin Sten.

Pragtfuld var den at skue. Den lignede i sit sorte Fløjlskrud, der stod så skarpt mod den lyse sommerhimmel Bagved, en Silhuet. Urokkelig som en Støtte uden så meget som at dreje Hovedet, eller blinke en eneste Gang, kunne den drage tanken hen på Oldemors sorte stive Træk i den ovale, sorte Ramme derhjemme på Væggen.

Sådan sad den nogle Minutter, lige på sin Gump, mens Solen skinnede på de røde Fødder og gjorde de sorte Fjer i Skyggerne sortere, end de virkelig var, og det hvide i Vingerne saa blændende. Fuglen på den gamle, mosbegroede Sten, Havet, Himmelen, den store Tot Marehalm med de lange, flagrende blaagraa Blade., alt dannede et Billede på det evigt uforanderlige. I hvor mange Tusind Aar har Himmelen ikke hvælv sig over dette fredlyste Sted, mens Bølgerne slog mod Strandens Stene, hvor Tejsterne som nu søgte Sæde, inden Menneskene opdagede Rønnerne, disse Smaaklatter i det evigt gyngende Hav. Vilde nu Menneskene unde dem Fred til at leve videre et Hundrede Aar ind i Fremtiden. (Om Aarhundreders Fredlysning tør man næppe drømme i en Tid, da Menneskene gør sig hver Jordplet underdanig, saa Dyrene i Kulturlandene snart ikke har blivende Sted)

Det er tankevækkende med hvilken ydmyghed han greb fuglefotograferingen an. Det krævede stor forberedelse med det daværende udstyr at komme fuglene så nær, at slutresultatet blev brugbart. At det lykkedes til fulde, er billederne i bogen et klart bevis på. Desuden kunne han allerede i 1932, hvor bogen udkom, se, hvor det bar hen med vores natur. **"DYRENE I KULTURLANDSKABET HAR SNART IKKE ET BLIVENDE STED" skrev han.**